

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra statistiky

Teze bakalářské práce

Analýza demografického vývoje v Olomouckém kraji.

Alena Beilová

© 2015 ČZU v Praze

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá statistickou analýzou demografického vývoje v Olomouckém kraji v letech 1991-2013. Pozornost je věnována jednotlivým demografickým ukazatelům, celkovému přírůstku obyvatelstva, natalita, mortalita, sňatečnost, rozvodovost, potratovost, emigrace, imigrace. V grafickém a tabulkovém znázornění budou charakterizovány jednotlivé ukazatele Olomouckého kraje, ve srovnání s Českou republikou. Práce bude obohacena vlastními výpočty jednotlivých ukazatelů.

Klíčová slova:

Olomoucký kraj, demografie, obyvatelstvo, natalita, mortalita, sňatečnost, rozvodovost, potratovost, emigrace, imigrace.

Cíl práce

Cílem práce je na základě a analýzy vybraných ukazatelů Olomouckého kraje, zhodnotit demografický vývoj v daném regionu v letech 1991 – 2013 a provést jeho srovnání s Českou republikou. Na základě provedených analýz bude také sestavena prognóza budoucího vývoje sledovaných ukazatelů.

Metodika práce

Bakalářská práce je vytvořena z prostudovaných materiálů na základě odborných publikací a statistických ročenek. Data jsou čerpána z internetových stránek Českého statistického úřadu a internetových stránek Krajské správy ČSÚ v Olomouci. K analýze sledovaného ukazatele v prostoru a čase, bylo použito analýzy časových řad. Ke zpracování dat použit program IBM SPSS Statistics 22 a textový editor Microsoft Word.

Závěr

Cílem bakalářské práce bylo provést analýzu vybraných demografických ukazatelů Olomouckého kraje, zhodnotit demografický vývoj v daném regionu v letech 1991 – 2013 a provést jeho srovnání s Českou republikou. Na základě provedených analýz byla také sestavena prognóza budoucího vývoje sledovaných ukazatelů.

Olomoucký kraj patří k šestému nejlidnatějšímu kraji v České republice, i přesto je zasažen snižujícím se počtem obyvatel a zvyšující se věkovou strukturou obyvatelstva. Mladí lidé studují, budují kariéru a v pozdějším věku zakládají rodinu. Příčinou snižování počtu narozených dětí je ekonomický aspekt, sociální politika státu a velká nezaměstnanost. Do svazku manželského vstupuje méně párů. Počet obyvatelstva Olomouckého kraje od roku 1991 – 2013 poklesl o 1,8 %. Vypočtená prognóza na rok 2014 v počtu obyvatel Olomouckého kraje by nadále měla přetrvávat v poklesu počtu obyvatel, který činí 0,18 % od roku 2013. V porovnání s Českou republikou je tato situace opačná, počet obyvatel za sledované období 1991 – 2013 mírně vzrostl o 1,9 %. Výpočet prognózy na rok 2014 činí zvýšení počtu obyvatel o 0,09 %, od roku 2013. Tato zvyšující tendence je pro Českou republiku příznivá.

Státy západní Evropy se již spoustu let potýkají se snižujícím se počtem uzavřených manželství. V České republice tomu není jinak. Největší důvod je spatřován ve špatné sociální politice. Sňatečnost nadále ovlivňuje procesy plodnosti, rozvodovosti a úmrtí. V České republice došlo k výraznému poklesu v počtu uzavřených sňatků za sledované období 1991 - 2013, tento počet poklesl o 39,5 %, ve srovnání s počtem rozvodů, které proběhly v daném období, je tento počet příznivý. Snížení o 5 %. Následkem snižujícího se počtu rozvodů je snižující se počet uzavřených manželství. Olomoucký kraj má v počtech uzavřených sňatků v porovnání s Českou republikou ještě výraznější pokles. Sledované období 1991 - 2013 pro Olomoucký kraj znamenal pokles uzavřených manželství o 40,8 %. V Olomouckém kraji má rozvodovost velmi kolísavý charakter, za sledované období 1991 – 2013 vzrostl počet rozvodů o 7 %. Příčiny rozpadu manželství jsou spatřovány v netoleranci partnerů, neochotě se přizpůsobit, nevěře, alkoholismu, sociálních problémech, atd.

Přistěhovalí a vystěhovalí v rámci demografického vývoje mají velký význam pro všechny demografické ukazatele. V rámci Evropské unie tyto procesy nabírají na intenzitě. Lidé se stěhují za prací, studiem. Vstupují tak do nových populací. Učí se novým zvykům a přizpůsobují se nové společnosti. Pro Českou republiku má otázka přistěhování a vystěhování velmi proměnlivý charakter. Za sledované období 1991 – 2013 tempo růstu počtu

přistěhovalých činí 3,27 %. Tempo růstu počtu vystěhovalých z České republiky činí 4,5 %. Olomoucký kraj je na tom ve srovnání s Českou republikou o něco lépe v počtu vystěhovalých. Počty přistěhovalých i vystěhovalých se kolísavě mění. Za sledované období 1991 – 2013 tempo růstu v počtu přistěhovalých do Olomouckého kraje pokleslo o 1,2 %. Tempo růstu počtů osob vystěhovalých z Olomouckého kraje za roky 1991 – 2013 pokleslo o 0,47 %. Lidé ovlivňují mnohé faktory, které jsou důvodem pro změny, které učiní. Olomoucký kraj trpí velkou nezaměstnaností, pro mladé lidi není uplatnění a to je jeden z hlavních důvodů, že v tomto kraji dochází ke stále snižujícímu se stavu obyvatelstva.

V závěru lze konstatovat, že nám vybrané ukazatele Olomouckého kraje ve srovnání s Českou republikou přiblížily, jaká je skutečná situace v tomto kraji a v čem spočívá problém klesajícího počtu obyvatel.

7. Seznam použité literatury

- 1) ARTL, Josef, ARTLOVÁ, Markéta, RUBLÍKOVÁ, Eva. *Analýza ekonomických časových řad a příklady*. 1.vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2002. 147 s. ISBN 80-245-0307-7.
- 2) BORIN, Van Loon, MAGNELLO, Eileen. *Statistika*. Originál: *Introducing Statistics*, překlad FOLTÝN Jiří. 1.vyd. Praha: Portál, 2010. 190 s. ISBN 978-80-7367-753-4.
- 3) HINDLS, Richard. a kol.: *Statistika pro ekonomy*. 8.vyd. Praha: Professional Publishing, 2007. 415 s. ISBN 978-80-86946-43-6.
- 4) HORÁKOVÁ, Milada. *Dlouhodobé trendy ve vývoji pracovních migrací v České republice*. 1.vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2008. 114, (10) s. ISBN 978-80-7416-020-2.
- 5) KÁBA, Bohumil, SVATOŠOVÁ, Libuše. *Statistické nástroje ekonomického výzkumu*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012. 176 s. ISBN 978-80-7380-359-9.
- 6) KALIBOVÁ, Květa. *Úvod do demografie*. 2.vyd. Praha: Karolinum, 2001. 52 s. ISBN 80-246-0222-9.
- 7) KOSCHIN, Felix. *Demografie poprvé*. 2.vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 2005. 113 s. ISBN 80-245-0859-1.
- 8) LANGHAMROVÁ, Jitka. *Demografie: učební text pro předmět U017*. Vyd. 1. Praha [i.e. Brno]: Tribun EU, 2007. 42 s. Knihovnicka.cz. ISBN 978-80-7399-218-7.
- 9) LÖSTER, Tomáš, ŘEZANKOVÁ, Hana, LANGHAMROVÁ, Jitka. *Statistické metody a demografie*. 1.vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu, 2009. 291, (6) s. ISBN 978-80-86730-43-1.

